

A korábbi lépések között volt például a 13–17 éves YouTube-felhasználóknál az [alvásidőre vonatkozó](#) emlékeztető és az „[ideje szünetet tartani](#)” figyelmeztetés beállítása, vagy annak korlátozása, hogy milyen láthatóságot kapnak a fiatal felhasználók által közzétett videók. A mostani közlés viszont már az internetes keresésekre vonatkozik: a Google eszerint lehetővé teszi, hogy 18 éven aluliak (illetve szüleik vagy képviselőik) eltávolítsák a róluk szóló képeket a keresőszolgáltatás találati listáiról.

A webről azért nem tűnik el

A folyamatot ezen a [dedikált oldalon](#) lehet megindítani néhány egyszerű lépésben, a kérelem jóváhagyása után pedig a megjelölt tartalom nem jelenik meg többé sem a képkeresési találatok között, sem indexképként a Google keresőjének bármelyik másik szolgáltatásában. Az igényléseket a Google munkatársai elvileg személyesen vizsgálják meg, és szükség szerint további információt is kérhetnek annak megrősítésére, hogy a kérelem megfelel-e az eltávolítás követelményeinek.

A döntés eredményéről a beküldők értesítést kapnak, és a Google hivatalos blogján közölt útmutató azt is hangsúlyozza, hogy az új lehetőség nagyban hozzájárul majd ahhoz, hogy a fiatalok nagyobb befolyást nyerjenek saját digitális lábnyomuk alakítására. Ahogy azonban a Google is felhívja rá a figyelmet, a szóban forgó anyagok ettől még nem tűnnek el az internetről: ha ez a cél, akkor a tényleges eltávolítás érdekében a képeket posztoló webhelyek üzemeltetőivel kell kapcsolatba lépni.

A keresőóriás új szabályai közül érdemes kiemelni a felnőtteknek szóló tartalmakat szűrő „biztonságos keresést”, amelyik a továbbiakban már nem csak a 13 éven aluliak, de a 18 évesnél fiatalabb felhasználók számára is alapértelmezett beállítás lesz. A Google megváltoztatja a kiskorúaknak szóló hirdetések megjelenítési módját is, tiltva a gyerekek életkora, neme vagy érdeklődési köre alapján történő megcélzását, illetve a tevékenységükkel összefüggő helyadatok begyűjtését.

Válogatta: Fonyó Istvánné

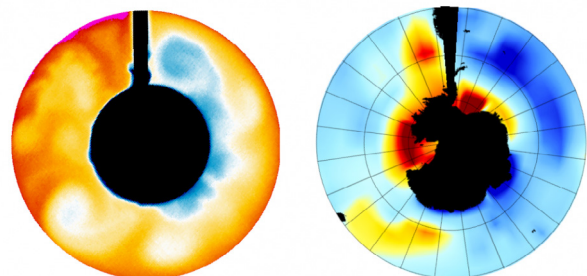
Forrás: www.bitport.hu

Ősi klímaváltozás a laborasztalon

A földtörténet egyik legmarkánsabb ugrásszerű éghajlatváltozását, az Antarktisz eljegesedésével járó ősi globális lehűlés dinamikáját modellezték újszerű módon, laboratóriumi kísérletek és számítógépes szimulációk együttes alkalmazásával magyar fizikusok és geológusok. A Nature folyóiratcsaláddhoz tartozó Scientific Reportsban megjelent eredményeik új megvilágításba helyezhetik a 34 millió évvel ezelőtt bekövetkező, az élővilágot is sújtó, ősi klimatikus esemény ok-okozati összefüggéseit, s ezzel elősegíthetik a napjainkban zajló gyors klímaváltozás dinamikájának megértését is.

Az Eötvös Loránd Kutatóhálózathoz tartozó MTA-ELTE Elméleti Fizikai Kutatócsoport, a CSFK Konkoly-Thege Miklós Csillagászati Intézet, a Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet, az MTA-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport, valamint az ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszékének kutatói azt vizsgálták, mennyiben kielégítő az ún. eocén-oligocén átmenet évtizedek óta széles körben elterjedt, tankönyvekben is szereplő magyarázata.

Eszerint a Dél-Amerikát az Antarktisi-félszigettel összekötő földhíd szétválása, azaz a [Drake-átjáró kinyílása játszott kulcsszerepet](#) az esemény tör-

A kísérletből (balra) és a szimulációból (jobbra) kapott felszíni hőmérséklet-eloszlások „zárt” Drake-átjáró esetén. A pirosas színek az átlagosnál magasabb, a kékes színek alacsonyabb hőmérsékletet jelölnek. Forrás: MTA-ELTE Elméleti Fizikai Kutatócsoport

ténetében, ezzel ugyanis létrejött bolygónk legnagyobb vízhozamú óceáni áramlata, az Antarktisz körbefutó cirkumpoláris áramlás.

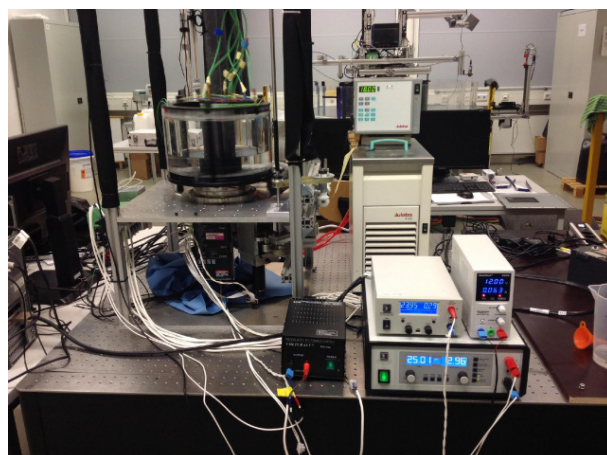
A hagyományos értelmezés szerint e vízkörzés megindulásával a Déli-sarkvidék elszigetelődött a trópusok melegét szállító óceáni áramlatoktól, ezáltal a Déli-óceán és az Antarktisz hőmérséklete csökkenni kezdett, míg végül megjelent rajta az állandó jégtakaró.

A kutatók az ELTE Fizikai Intézetének Kármán-laboratóriumában (mely Közép-Európa egyetlen, kifejezetten klímakutatási célú áramlástani kutatóhelye) és a Brandenburgi Műszaki Egyetemen (Cottbus, Németország) folytatott kísérleteikben a Déli-óceán radikálisan leegyszerűsített modelljét tanulmányozták. A laboratóriumi elrendezés egy tengelye körül forgatott és vízzel feltöltött hengersizmetrikus tartály, melyben az oldalfalak fűtésével és hűtésével biztosították a „sarkvidék-Egyenlítő” hőmérséklet-különbséget.

A modellben egy kiemelhető válaszfal képviselte a zárt Drake-átjárót, és nagy pontosságú infravörös érzékelőkkel figyelték a modellóceán hőmérséklet-viszonyainak átrendeződését az akadály kiemelését követően. A kísérletekben meglepő módon azt tapasztalták, *hogy a „tengerfelszíni” hőmérséklet-értékek nemhogy csökkentek, hanem minden esetben nőttek az átjáró kinyílása után, ellentmondva a köráramlás beindulásának hűtő hatására vonatkozó, bevett tankönyvi érvelésnek.*

A kísérleti eredmények és a földtörténeti hőmérséklet-rekonstrukciók adatai között feszülő ellentmondás feloldása érdekében a csoport egy az óceáni vízkörzést is magában foglaló globális számítógépes klímamodellhez fordult, melyben lehetőségük nyílt a Drake-átjáró virtuális „bezárására”, vagyis a kontinensek körvonalának átrajzolására.

A PlaSim (Planet Simulator) programcsomag azt is lehetővé tette, hogy kiiktassák a modellből a tengeri jég képződését leíró egyenleteket. Az eredmények azt mutatták, hogy ha a szimulációban meg-

A kísérletekhez használt két forgókádás berendezés egyike (BTU Cottbus-Senftenberg)

engedik az óceáni jég kialakulását, amelynek jelentős a fényvisszaverő (és ezáltal hűtő) hatása, akkor a Drake-átjáró kinyílása valóban globális hőmérséklet-csökkenéshez vezet, összhangban a földtörténeti adatokkal. Ám ha a jégkeletkezést blokkolják a programban, akkor a jégmentes laboratóriumi kísérlettel megegyező módon enyhe hőmérséklet-növekedés tapasztalható.

Az eredmények hozzájárulnak a 34 millió évvel ezelőtti hirtelen klímaváltozás bonyolult ok-okozati viszonyainak „szétszalazásához”. Rámutat arra, hogy önmagában nem állja meg a helyét a jégkeletkezés másodlagos fényvisszaverő hatását elhanyagoló hagyományos érvelés, mely szerint az óceáni áramlási rendszer átrendeződése önmagában is indokolható volna bolygónk hirtelen lehűlését. Földünk összekapcsolt óceáni és légköri folyamatainak múltbeli megértése pedig *napjaink aggasztó ütembe kapcsoló éghajlatváltozásának előrejelzésében is hasznosulhat.*

A *Scientific Reports*-ban megjelent cikk [ide kattintva olvasható.](#)

Válogatta: Fonyó Istvánné

Forrás: www.mta.hu